

honitby a nimrody — a osobám stojícím ve službě veřejné, je dovoleno vzít s sebou ruční munici (t. j. zásobu střeliva nepřevyšující 300 patron). Hlaveň zbraně musí k zemi obrácena býti. (§.29 dopr. ř. § 19 žcl. dopr. ř. výn. min obch. ze dne 15. února 1880 č. 4401). Upotřebení světla nechráněného ve vozech jest zapovězeno. Psů a jiných zvířat nelze do vozu osobního s sebou vzít; výjimka platí pro malé psy na klíně, pokud se proti tomu spolucestující v témže oddělení neozvou. Větší psi, zvláště honicí, smějí proti zapravení sazbového poplatku do III. třídy s sebou vzati býti.

Doprava vojska po železnicích.

I. Ustanovení zákonů železničních.

Má-li se použití železnice ku dopravě vojska nebo věcí vojenských, jest podnikatelstvo ku rozkazu vojenského zemského, armádního, sborového nebo vyššího vojenského velitelství, nebo ministerstva války povinno poskytnouti správě vojenské všechny prostředky dopravní za přiměřenou náhradu, jež stanoví se vzájemným dohodnutím (která však nesmí obyčejné ceny sazební převyšovati). Doprava musí státi se hned, ba má i přednost před dopravou jiného druhu. Ve stavu obležení, jakož i v čas války přísluší úřadům vojenským k tomu oprávněným, vyžadují-li toho příčiny strategické nebo jiné vojenské, užiti dopravy železniční zcela nebo z části ku potřebám vojenským anebo dopravu zastaviti. (§§ 69 a 70 želez. dopr. ř. ze dne 16. listopadu 1851 č. 1 ř. z. na rok 1852). Doprava vojska po železnicích má se dít buď vozy osobními nebo vozy nákladními (§ 86 nař. min. obch. ze dne 18. října 1876 č. 30084).

II. Nařízení vojenských úřadů:

1. Na základě nejv. schválení ze dne 30. listopadu 1870 byly nař. říšského ministerstva války ze dne 1. ledna 1871 oddíl 5. č. 3741 vyhlášeny předpisy o vojenské dopravě po železnicích, které obsahují:

- a) Všeobecná ustanovení (§§ 1—4);
- b) material dopravní a zařízení (§§ 5—10);
- c) úřady instradování obstarávající a jiné vojenské železniční úřady dopravní (§§ 11—17);
- d) instradování (§§ 18—20);
- e) přípravy dopravní (§§ 21—29);
- f) výkon transportu (§§ 30—51);
- g) zásobování a poplatky (§§ 52—60);
- h) doprava nemocných (raněných) ve válce (§§ 61—68);
- i) doprava zásob a dobytka jatečného (§§ 69—73);
- j) doprava prachu a střeliva (§§ 74—85).

2 Vojenský řád služební obsahuje ve II. díle zvláštní ustanovení o dopravě vojska po železnicích, z nichž nejdůležitějšími jsou: Nejdéle 10 dní před pochodem vojska zašle se velitelství instradování obstarávajícímu výkaz o stavu zástupu, jenž odtáhnouti a po železnici dopraven býti má. Velitelství zásilně vyhotoví plán pochodu a vyrozumí o tom příslušné úřady a správy železniční. Každý sbor vojenský, nebo větší zástup vojenský, v pádu potřeby i oddíl samostatně táhnoucí vyšle na nádraží aspoň 24 hodin před odjezdem důstojníka, jenž se dle platných předpisů s orgány železniční dopravy shodne o podrobných opatřeních. Každý prapor, setnina nebo baterie vyšle ještě aspoň 3 hodiny před odjezdem na nádraží důstojníka, který má řídit práci při nakládání. Pro každý vlak vojenský určí se

důstojník dozorčí a stráž složená z poddůstojníka, trubače a 10 až 12 mužů. Před vstupením do vozů budiž stav transportu přepočten. Zbraň střelná nesmí býti nabita. Koně mají býti před odchodem na nádraží prohlédnuty zvěrolékařem. Velitelé vozů a oddělení zodpovědní jsou za pořádek, jakož i za přísný výkon daných rozkazů a signálů. Veliteli dopravnímu přísluší péče o udržení pořádku a discipliny vojska, o přesné vykonávání daných rozkazů, o zachovávání železničního řádu dopravního vojskem dopravovaným, jakož i péče o včasný příjezd vojska a materiálu do nádraží, o vstupování a sestupování mužstva, jakož i o nakládání a skládání střeliva, povozů a zboží. Nařízením min. války ze dne 11. června 1883 přäs. č. 3529 zřízen byl železniční a poštovní telegrafní pluk.

3. Vojenské vlaky zdravotní: Železniční vlaky zdravotní (čítaje sem též vlaky rytířského řádu maltánského) dopravují těžce raněné a těžce nemocné z nemocnic poštovních a záložních aneb přímo též z divisních ústavů zdravotních na místa pro ně určená. Při všeobecné mobilisaci zřídí se nejméně 26 železničních vlaků zdravotních; v případě nejnutnějším opatří rytířský řád maltánský 12 vlaků. Nestačí-li železniční vlaky zdravotní, zřídí se ku nařízení armádního generálního velitelství zvláštní vlaky pro nemocné. Železniční vlaky zdravotní označují se čísly řady arithmetické jako na př.: »železniční vlak zdravotní č. 9« (nař. říšs. min. války ze dne 8. května 1871 odst. 11 č. 1278 o dopravě nemocných a raněných na účet vojenského eráru a nařízení téhož ministerstva ze dne 21. června 1875 praes. č. 2215). Dne 1. listopadu 1872 stala se mezi odbornými ministerstvy rakouskými a uherskými shoda o dopravě osob vojenských a zboží správy vojenské po železnicích v tom smyslu, že ku pravidelné dopravě osobní použití třeba vlaků určitých, ač-li to nepřekáží ostatní dopravě vůbec, kdežto ku velkým dopravám upotřebiti možno zvláštních vlaků nákladních aneb vojenských zvláštních vlaků. Ve válce povinna jest dráha dáti válečné správě potřebné prostředky dopravní, jakož i personál ku volnému použití.

III. Sazby vojenské: Pro vojenské sazby jsou v platnosti četné smlouvy jednotlivými správami železničními stanovené. Sazby vojenské platí pro osoby vojenské, prokáží-li se výkazem cestovním a pro zboží, které osoby tyto nebo úřady vojenské zasílají; dodávky naturalíí pro zásobovací skladiště možno dopravit též dle sazby vojenské.

Doprava zboží na dobírku.

I. Pojem:

Dobírka záleží v tom, že odesílatel dopravovatele poukáže, aby určité osobě (příjemci) vydal předmět dopravený jen tehda, zaplatí-li tato určitý obnos peněžný.

II. Dobírka, jižto užívá se v obchodě a při dopravě měrou dosti značnou, má význam při celé řadě právních jednání; tak prodáváč, jenž kupci zboží nechce na úvěr dáti, má obavu, že cena tržová nebude po dodání zboží řádně zapravena, zašle zboží na dobírku; v jistých odvětvích jest již zvykem obchodním, že jisté druhy zboží zasílají se jen proti dobírce. Záloha, kterou zasílatel nebo povozník odesílateli na zboží ku dopravě odevzdané poskytuje, nazývá se též dobírkou. Jest totiž zasílatel i povozník mocí svého zákonného práva zástavního oprávněn zboží příjemci dříve nevydati, dokud tento jemu veškeré jeho pohledávky dopravou zboží vzniklé nezapraví. Dobírky užívá se nejvíce při dopravě zboží, které musí projíti rukama několika speditérů aneb povozníků; předcházející povozník za-